

13.11.2024

ENONKOSKEN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTON KANNANOTTO ETELÄ-SAVON HYVINVOINTIALUEEN (ELOISA) TUOTTAMIIN PALVELUIHIN ENONKOSKELLA

Laki hyvinvointialueesta (611/2021 § 29) toteaa, että hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti esimerkiksi selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa.

Enonkosken vanhus- ja vammaisneuvosto tuo huolensa Eloisan palveluiden saatavuuden ja jatkuvuuden turvaamisesta Enonkoskella.

Enonkosken kunnan alueella Eloisa tuottaa palveluita mm. Koskenhelmen ikääntyneiden palveluasumisyksikössä sekä terveysasemalla sekä fysioterapiapalveluja (sis. apuvälinepalvelut) yksityisen palveluntuottajan toimesta.

Eloisa on julkisuudessa tuonut ilmi, että hyvinvointialue aikoo irtisanoa kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavien yksiköiden vuokrasopimukset kuntien kanssa ja neuvotella uudelleen sopimuksista uudelleen. Eloisa on pyytänyt kunnilta lausunnon koskien toimitiloja ja Enonkosken kunnanhallitus on 5.11.2024 (§ 201) antanut asiasta lausunnon. Vanhus- ja vammaisneuvosto yhtyy kunnanhallituksen lausuntoon, jossa kunta tuo esille, että ikääntyneiden sote-palvelujen saatavuus lähipalveluina tulee turvata, koska asiakkaiden palvelutarve ei vähene sillä, että lähipalvelupisteet viedään kunnasta pois. Riskinä tilojen perusteettomalle vähentämiselle on, että palvelutarve kasvaa päivystyspalveluissa sekä erikoissairaanhoidossa, joka ei ole taloudellisesti eikä inhimillisesti järkevää. Ikääntyneiden palveluasumiseen liittyvät tilat ovat pääsääntöisesti asuintiloja, joista Eloisa saa vuokratuloa asiakkailta.

Koskenhelmen ikääntyneiden palveluasumisessa on asiakkaina pääsääntöisesti Enonkosken kunnan ja lähialueen ikäihmisiä, jolloin myös omaisten ja läheisten vierailut mahdollistuvat yksikköön helpommin. Läheisen vierailut palveluasumisessa ovat tärkeä ja merkityksellinen osa ikäihmisen arkea – aivan kuten vierailut ikääntyneen omassa kodissakin ovat olleet.

Enonkosken terveysaseman palveluja on Eloisan sivulta saadun tiedon mukaan tarjolla enää n. 20 tuntia viikossa neljänä päivänä viikossa. Eloisan suunnitelmat lopettaa hammashoidon palvelut Enonkoskella on huolestuttavaa, samoin esimerkiksi laboratoriopalvelujen supistuminen on tuonut monelle ikääntyneelle lisäkustannuksia, kun palvelut on joutunut hakemaan Savonlinnasta. Kuntalaisilta on tullut palautetta, että palveluihin pääsy Enonkosken terveysasemalle on vaikeutunut ja aikoja ei ole ollut tarjolla entisellä tavalla. Kun palveluja ei ole ollut tarjolla entiseen tapaan, niin erityisesti ikääntyneiden ja vajaakuntoisten on vaikeaa liikkua Savonlinnaan, koska julkinen liikenne on hyvin minimaalista ja paikallisista taksiryttäjistä toinen on kiinni koululaiskuljetuksissa ja toinen työllistyy KELA-kyhydeistä sekä toimiessaan liikennöitsijänä vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuspalvelukyydeissä, sekä muissa ns tavallisissa taksikyydeissä.

13.11.2024

Enonkosken kunnan alueella tulee jatkossakin turvata fysioterapia- ja apuvälinepalvelut. Fysioterapiapalveluihin kuuluvat siis myös ohjauskäynnit, leikkausten jälkeinen fysioterapia sekä kontrollikäynnit. On kohtuutonta, että esimerkiksi lonkka- tai polvinivelleikkauksesta kuntoutuva asiakas joutuisi hakemaan fysioterapiapalvelut ja apuvälineiden sovituspalvelut Savonlinnasta, koska matkaa kunnan toiselta laidalta kuntakeskukseen voi tulla jo 20–30 kilometriä ja siitä vielä on matkaa Savonlinnaan Eloisan fysioterapiaan noin 35 kilometriä. Näiden asiakkaiden kohdalla kuljetuspalvelut eivät mitenkään pysty vastaamaan siihen kysyntään, mitä mahdollinen fysioterapia- ja apuvälinepalveluiden siirto Savonlinnaan aiheuttaisi. Myös neurologisten kuntoutusasiakkaiden ryhmätoiminta on erittäin tärkeä asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitämisessä ja heidän sitoutumisensa kuntoutukseen tulee vaarantumaan, mikäli ko. palvelua ei ole lähipalveluna saatavilla. On myös huomioitava, että asiakkaiden tulee maksaa KELA-kuljetuksesta omavastuuosuus ennen matkakaton täyttymistä.

Mikäli fysioterapiapalvelut aiotaan siirtää Savonlinnaan, riskinä on, että erityisesti ikääntyneiden ja vajaakuntoisten asiakkaiden hoidon jatkuvuus vaarantuu, jolla voi olla vaikutusta tehostettuun palveluasumiseen hakeutumisessa sekä erikoissairaanhoidon palvelujen kuormittumisena.

Kuntoutukseen on tähän saakka ajettu sairausvakuutuslain mukaisilla Kela-kyhydeillä, mutta on jo noussut esille joitakin tapauksia, joissa Kela ei ole korvannut kuntoutusmatkoja ja asiakas on joutunut kustantamaan taksimatkan itse omalla kustannuksellaan. On selvää, että Enonkosken kaltaisessa kunnassa, jossa kunnan toiselta laidalta kuntakeskukseen eli kirkonkylälle tulee matkaa 25–30 km, jo pelkästään tämä on kallista taksimatkustusta henkilölle, jonka taksikytyä Kela ei korvaa. Puhumattakaan siitä, että asiakas joutuisi ajamaan kunnan kauimmilta rajoilta koko matkan Savonlinnaan kuntoutukseen, jolloin kilometrejä kertyy helposti vähintään 70 kilometriä per suunta, ja näin ollen meno-paluu kyydistä vähintään 140 km per kuntoutuskäynti.

Enonkoskella 19.11.2014.

Enonkosken kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto.

